
**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2021
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

14/6/2021

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ - ΠΑΠΠΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΑΥΣΜΑ

ΤΣΙΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ - ΠΑΠΠΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΕΣΠΟΙΝΑ Σ. ΠΑΠΠΑ, ΑΚΟΥΜΙΑΝΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ,
ΣΤΡΟΥΖΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΟΤΣΟΦΙΤΗΣ ΗΛΙΑΣ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**A. Ενδεικτική Περίληψη**

Στο παρόν απόσπασμα αναφέρεται η οπτική δύο τελειόφοιτων σχετικά με το επαγγελματικό τους μέλλον. Ο πρώτος επισημαίνει την ανάγκη ένταξης του επαγγελματικού προσανατολισμού στο ωρολόγιο πρόγραμμα, γιατί η έλλειψή του οδηγεί σε κορεσμένες επαγγελματικές επιλογές και έξαρση της ανεργίας. Από την άλλη, η δεύτερη εκφράζει την ανησυχία της για τις περιορισμένες επαγγελματικές επιλογές, καθώς οι προοπτικές-λόγω οικονομικής κρίσης- είναι ελάχιστες και η επιχειρηματικότητα δύσκολη, με απόρροια την ετεροαπασχόληση και την μετανάστευση των νέων.

- B1.** α. Σωστό
β. Σωστό
γ. Λάθος
δ. Σωστό
ε. Λάθος

B2.

α) Προτεινόμενος κυριολεκτικός τίτλος:

"Σκέψεις νέων για το εργασιακό τους μέλλον"

Προτεινόμενος μεταφορικός τίτλος:

"Πώς ονειρεύονται το μέλλον τους οι νέοι;"

β) Το κείμενο 1 παραθέτει στατιστικά στοιχεία στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο. Συγκεκριμένα, αναφέρει ως πηγή την έρευνα του Pew Research Center για την κανονικότητα του 2025, σύμφωνα με την οποία 47% δηλώνει ότι η ζωή θα είναι χειρότερη και 39% ότι θα είναι καλύτερη και αναβαθμισμένη. Τα στατιστικά στοιχεία είναι τεκμήρια που προσδίδουν εγκυρότητα και αξιοπιστία στο κείμενο καθώς και επιστημονικό χαρακτήρα, εφόσον μάλιστα είναι επαληθεύσιμα λόγω της παράθεσης της πηγής τους.

Στο κείμενο 2 παρατίθενται μαρτυρίες τεσσάρων μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου σε ευθύ λόγο. Με τον τρόπο αυτό το κείμενο κερδίζει σε αμεσότητα και ζωντάνια κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Το ύφος γίνεται οικείο και βιωματικό καθώς οι μαρτυρίες εμπεριέχουν α' ενικό ρηματικό πρόσωπο. Έτσι, ενθαρρύνεται η ταύτιση ειδικά των αναγνωστών νεαρής ηλικίας.

B3.

Στο κείμενο 1 είναι έκδηλη η πρόθεση της συντάκτριας να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη. Αυτό το πετυχαίνει με ποικίλες γλωσσικές επιλογές:

α) με ποιητική λειτουργία της γλώσσας («Το αύριο...εκκόλαψης προσδοκιών.»): η αρθρογράφος δίνει έμφαση στη μορφή του μηνύματος, στοχεύοντας στη συναισθηματική διέγερση του δέκτη όσον αφορά την αισιοδοξία με την οποία μπορεί να ατενίζει ξανά ο άνθρωπος το μέλλον.

β) με χρήση συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων-φράσεων («σωρεύουμε δυνάμεις», «μελλοντικά ερείπια», «ανάσα της προσμονής», «αέρας της απαντοχής»): εντείνει την συναισθηματική διέγερση του αναγνώστη όσον αφορά το αίσθημα της αγωνίας, της ελπίδας για το μέλλον αλλά και την ανάγκη για συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων.

γ) με χρήση α' πληθυντικού («σωρεύουμε», «επιμένουμε», «μπορούμε να κάνουμε»): καθιστά το ύφος πιο οικείο, ζωντανό και παραστατικό, αφού εντάσσει και το εαυτό του σε ένα ευρύτερο σύνολο στο οποίο ανήκουν και οι αναγνώστες και έτσι προσεταιρίζεται την εύνοια του δέκτη αναφορικά με τις ενέργειες που πρέπει να κάνει ο άνθρωπος για να καταπολεμήσει τις δυσκολίες.

δ) με ρητορικό ερώτημα («Άλλωστε τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;»): απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη προσδίδοντας διαλογικό τόνο στο κείμενο του και προσελκύοντας το ενδιαφέρον του για το θέμα. Επιχειρεί να τον προβληματίσει αλλά και να ισχυροποιήσει την θέση του όσον αφορά την αντιμετώπιση του μέλλοντος για τον άνθρωπο.

Γ1. Το ποιητικό υποκείμενο **περιγράφει** στην πρώτη στροφή τα παιδιά από το Σείριο ως χαρούμενα και ξέγνοιαστα, μακριά από την εμπειρία της βίας και του πολέμου. Ο **μεταφορικός στίχος** "ποτέ δε βάλαν έγνοια στην καρδιά" **επαναλαμβάνεται** όμως στην τελευταία στροφή παραλλαγμένος δημιουργώντας αντίθεση: "και βάλαν από εκείνη τη βραδιά μian έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά". Μέσα από την ποιητικά δοσμένη **εικόνα** της γης στη δεύτερη στροφή με χρήση **παρομοίωσης** ("σα φτερό θαλασσινό") αποκαλύπτεται η αιτία της αλλαγής των αισθημάτων τους. Ο δάσκαλος **περιγράφει** τη γη ως "αρρώστια και πληγή" του σύμπαντος, με τους ανθρώπους της να ονειρεύονται ένα καλύτερο κόσμο μέσα από τα τραγούδια, στους στίχους και τα συνθήματα. Τα παιδιά από το Σείριο συμμερίστηκαν την έγνοια των Γήινων δακρύζοντας και ανησυχώντας έκτοτε.

Αν ζούσα όπως τα παιδιά αυτά, σίγουρα θα ήμουν πιο ικανοποιημένος/η, καθώς η ζωή φαίνεται ιδιαίτερα αρμονική και ειρηνική και οι διαφορές λύνονται με άλλους πιο ανθρώπινους τρόπους. Μοιάζει, βέβαια, ουτοπικό ο άνθρωπος να μη γνωρίζει ποτέ έγνοιες και ίσως είναι και αυτές αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης φύσης που χρησιμεύει

στην ψυχική εξέλιξή του. Όμως σίγουρα για ένα παιδί θα ήταν ωφέλιμο να ζει χωρίς τα βαθιά ψυχικά τραύματα της βίας και του πολέμου, όπου κι αν αυτά συμβαίνουν στον κόσμο του γεννώντας τόσο νωρίς τη θλίψη και τη ματαιώση στην παιδική ψυχή.

Δ1.

ΤΙΤΛΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΣΕ ΝΕΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:

Ποιος θα μας σώσει απ' το μέλλον;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Βρισκόμαστε στο 2025. Το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού υποφέρει από τη φτώχεια. Οργουελικά καθεστώτα ελέγχουν τα κράτη με τα ΜΜΕ ως μαριονέτες τους. Οι ενώσεις κρατών έχουν διαλυθεί. Ο ρατσισμός και τα εθνικά μίσση είναι η νέα πανδημία. Ή τουλάχιστον αυτό υποστηρίζει το 47% επιφανών προσωπικοτήτων, σύμφωνα με το πρόσφατο άρθρο «Το μέλλον δεν είναι πια αδιαπέραστο πέπλο» που διαψεύδει τα όνειρα πολλών νέων. Και το ερώτημα που προκύπτει για μας τους νέους είναι ποια στάση θα τηρήσουμε σε ένα τέτοιο κόσμο;

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

Ενδεικτικές ιδέες για το α' ζητούμενο:

- Φιλομάθεια: Πολύπλευρη ενημέρωση, διασταύρωση πληροφοριών, σύγκριση πηγών, κριτική σκέψη, πνευματική ελευθερία και αποφυγή αποπροσανατολισμού, χειραγώγησης, πλύσης εγκεφάλου, φανατισμού.
- Συναισθηματική νοημοσύνη, ενδοπροσωπική (αυτογνωσία) και διαπροσωπική (ενσυναίσθηση), αυτοεκτίμηση, κοινωνική ευαισθησία, αλληλεγγύη, ανθρωπιστικές αρχές, ομοψυχία, καταπολέμηση του ατομικισμού και της ανταγωνιστικής διάθεσης.
- Αντιρατσισμός: καταπολέμηση στερεοτύπων, οικουμενική συνείδηση, φιλειρηνισμός, αλτρουισμός, δημοκρατικό ήθος, συλλογικό πνεύμα
- Ψυχικό σθένος, υπέρβαση του φόβου και της τρομολαγνείας, αγωνιστική διάθεση, θάρρος, πίστη σε αξίες, αίσθημα δικαίου
- Σεβασμός στο περιβάλλον, νατουραλιστική νοημοσύνη (οικολογική συνείδηση)

- Δια βίου μάθηση, δημιουργικότητα, προσαρμοστικότητα, προοδευτικές ιδέες

Ενδεικτικές δράσεις για το β' ζητούμενο:

- έμπρακτη υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διεκδίκηση, καταγγελία παραβιάσεων, συμπάρασταση και αγώνας για τους απανταχού συνανθρώπους μας που τα στερούνται, ανυποχώρητη στάση απέναντι στην καταπάτησή τους
- Γνώση των εργασιακών δικαιωμάτων, συλλογική διεκδίκηση, ένταξη σε συνδικάτα, άσκηση πίεσης
- εθελοντικό πνεύμα και διάθεση προσφοράς σε ένα κόσμο όπου τα προβλήματα κάθε είδους θα έχουν ενταθεί (περιβαλλοντικά, ανθρωπιστικές κρίσεις κ.λπ.), ατομικές ή συλλογικές, οργανωμένες ή μη εθελοντικές ενέργειες
- υλοποίηση της ισότητας και του σεβασμού στην καθημερινή συμπεριφορά και στάση ζωής του ατόμου, μέσα από πράξεις καλοσύνης και ενέργειες που προστατεύουν το περιβάλλον, συναισθάνονται το συνάνθρωπο και επιδεικνύουν έμπρακτη αλληλεγγύη
- διάδοση έγκυρης γνώσης στους γύρω μας, ώστε να μην επικρατήσει σκοταδισμός, συνωμοσιολογία και φονταμενταλισμός, διάλογος, μοίρασμα απόψεων, διαδικτυακός ακτιβισμός
- συμμετοχή σε φιλειρηνικές δράσεις εναντίον των πολέμων οπουδήποτε στον κόσμο, προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας
- καλλιέργεια αισθητικής, δημιουργική έκφραση μέσα από έργα τέχνης που ευαισθητοποιούν
- προώθηση ισότητας, ευγενούς άμιλλας, αποδοχής και συναδέλφωσης μέσω του αθλητισμού, διοργάνωση αγώνων με φιλανθρωπικό χαρακτήρα

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Στην κουλτούρα των ιθαγενών της Αμερικής, οι αποφάσεις λαμβάνονται με γνώμονα τα δικαιώματα των μελλοντικών γενιών. Η έγνοια για το μέλλον είναι δείγμα πολιτισμού. Σήμερα που οι προβλέψεις για το εγγύς μέλλον γίνονται όλο και πιο ζοφερές, είναι ηθικό χρέος όλων εμάς των νέων να αγωνιστούμε για να μην επιβεβαιωθούν τα αποκαλυπτικά σενάρια, όπως άλλωστε έκανε πάντα η νεολαία...